

# Aktuel Ældre- og Sundhedspolitik april 2025

## **Udspil fra ældreministeren vedrørende underernæring**

Det er denne vinter kommet frem, at ca. 200.000 danskere, heraf mange ældre, er under- eller fejlnærede. Nu har ældreminister Mette Kierkgaard fremlagt et udspil, der skal sikre bedre ernæringstilstand. Blandt elementerne er forslag om smagspaneler på plejehjem, bedre tidlig opsporing af fejlnæring, bedre rammer for at spise i fællesskaber samt en lettere adgang for personalet i ældreplejen til viden om opsporing og forebyggelse af ældre i ernæringsrisiko.

Ældre Sagen har rost de gode intentioner i initiativet, idet underernæring længe har været et alt for overset problem. Samtidig har vi efterlyst, at det bør være en ”skal-opgave” for kommunerne at sikre den rette indsats for svækkede og syge ældre mennesker i ernæringsrisiko via fx kvalitetsstandarder. Vi har desuden påpeget, at der findes masser af viden, og at problemet ikke er at finde viden, men at ernæringsindsatsen ledelsesmæssigt ikke bliver prioriteret nok.

## **Begrænset interesse for lokalplejehjem**

I forbindelse med, at den nye pulje for støtte til etablering af lokalplejehjem åbnede d. 28. marts 2025, har Kristeligt Dagblad undersøgt kommunernes konkrete planer for lokalplejehjem. Konklusionen blev, at interessen er yderst begrænset - kun tre kommuner kom med positive tilkendegivelser, mens cirka halvdelen angav, at de ikke havde taget stilling til emnet.

Ældre Sagen har i den forbindelse udtalt, at vi ikke er overraskede over den lave tilslutning til lokalplejehjemmene. Vi har, siden idéen første gang blev præsenteret primo 2024, udtrykt, at så længe det kun var en valgmulighed for kommunerne, tvivlede vi på, i hvor høj grad det ville blive en realitet. Vi har derfor også opfordret regeringen til, at hvis man mener, lokalplejehjem er vejen frem, så bør det ledsages af et krav til kommunerne om, at alle nyetablerede kommunale plejehjem skal være lokalplejehjem. Overordnet hylder Ældre Sagen tanken bag lokalplejehjemmene med

*Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige*

dets lokale fokus, men vi understreger dog også, at der allerede findes mange gode eksempler på både kommunale plejehjem og friplejehjem, som drives på denne måde. Efterfølgende har Ældreministeriet i en pressemeddelelse d. 7. april skrevet, at syv kommuner indtil videre har søgt den nye pulje.

### **Ny vejledning om sundhedspersoners tavshedspligt, dialog og samarbejde med patienters pårørende**

Ældre Sagen har deltaget som repræsentant i en arbejdsgruppe nedsat af Styrelsen for Patientsikkerhed, som arbejder på at opdatere vejledningen om sundhedspersoners tavshedspligt, dialog og samarbejde med patienters pårørende. Vejledningen skal revideres på baggrund af forslag til folketingsbeslutning (B 174), der har til formål at indskærpe sundhedspersoners pligt til dialog og samarbejde med pårørende til patienter. Formålet med opdateringen er at sikre en større inddragelse af pårørende i sundhedsvæsenet. Arbejdsgruppen, som Ældre Sagen er en del af, skal komme med konkrete forslag til, hvordan vejledningen kan forbedres ved at tydeliggøre sundhedspersoners mulighed for at inddrage pårørende uden at bryde deres tavshedspligt. Det reviderede udkast til vejledningen sendes i præhøring hos Ældre Sagen og øvrige repræsentanter i slutningen af april. Herefter sendes udkastet til offentlig høring i slutningen af maj.

### **Rengøringsstandarder**

Mange kommuner har inden for de seneste år reduceret i hjælpen til rengøring i eget hjem. Flere kommuner er overgået til rengøring hver tredje uge og enkelte hver fjerde uge. Samtidig har hovedparten af landets kommuner valgt at indføre robotstøvsugning som erstatning for støvsugning via hjemmehjælpen.

Ældre Sagen har i den sammenhæng kritiseret den kommunale praksis. I Danmarks Statistiks undersøgelse fra 2021 "Hjemmehjælp" (udarbejdet for Ældre Sagen) påvises det, at mere end 5.000 hjemmehjælpsmodtagere undlader at invitere andre ind i deres hjem grundet dårlig rengøringsstandard. Undersøgelsen gentages i år. Her frygter Ældre Sagen, at der vil være endnu flere, der undlader at invitere andre hjem grundet såvel reduktion i hjælpen som indførelse af robotstøvsugere.

### **Stigende langtidssygefravær blandt ledere i ældreplejen**

Der har i de seneste år været en stigning i langtidssygefraværet blandt ledere i ældreplejen. Det viser en ny landsdækkende undersøgelse fra Social- og Boligministeriet,

*Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige*

som har været omtalt i medier. Ældre Sagen har i den sammenhæng udtalt bekymring for denne udvikling. Man kan frygte, at stigningen skyldes forringet arbejdsmiljø for lederne. Det er ekstra problematisk med det stigende sygefravær på nuværende tidspunkt, hvor vi står på tærsklen til gennemførelse af den største reform af ældreplejen i over tyve år, når den nye ældrelov træder i kraft 1. juli 2025.

### **Faste teams i ældreplejen**

En nylig undersøgelse viser, at langt hovedparten af de danske kommuner enten er i gang med at indføre faste teams i ældreplejen eller planlægger at gøre det. Undersøgelsen har været omtalt i forskellige medier. Ældre Sagen har her givet udtryk for, at det er positivt med etablering af faste teams. Det er dog samtidig vigtigt at understrege, at faste teams ikke kan være et mål i sig selv. Ambitionen med faste teams skal være at sikre kontinuitet i hverdagen for den enkelte hjemmehjælpsmodtager/plejehjemsbeboer, så de oplever, at der kommer færrest mulige forskellige hjælpere i deres hjem. Det vil bidrage til at opbygge gode, trygge relationer til hjælperne. Vi har desværre set kommuner, der har indført faste teams, hvor det ikke har skabt kontinuitet. Således kan ældre fortsat opleve at få hjælp af 25-30 forskellige hjælpere på en måned. I et enkelt tilfælde har der været tale om over 100 forskellige hjælpere, selvom der angiveligt var indført faste teams. Ældre Sagen foreslår i denne sammenhæng, at alle kommuner opsætter konkrete krav til, hvor mange forskellige hjælpere, der må komme i den enkelte svækkede ældres hjem.

### **DAO leverer ikke post som aftalt**

Som led i ændringen af postloven i 2023 skal Trafikstyrelsen undersøge, om danskerne fortsat modtager deres fysiske breve. En dugfrisk kvalitetsmåling fra styrelsen viser desværre, at mere end ét ud af 20 breve sendt med DAO ikke nåede frem til modtageren. Særligt alvorligt ser det ud i Nordjylland og Syddanmark, hvor henholdsvis ca. hvert syvende og hvert ottende brev sendt med DAO ikke kom frem til modtageren. Det vækker bekymring hos Ældre Sagen.

Vi har i mediet Altinget gjort opmærksom på, at mange ældre er dybt afhængige af at modtage vigtig post i fysisk form – og til tiden. Det gælder bl.a. sygehusindkaldelser, afgørelser om hjemmehjælp og oplysninger om pension. Ældre Sagen mener, at det er helt afgørende, at posten bliver leveret – uanset hvilken leverandør der står for opgaven. Som borger skal man kunne stole på, at alle vigtige breve når frem.

*Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige*

### **Levering af fysisk post er også relevant for resten af EU**

Ældre Sagen er blevet interviewet af The Parliament Magazine i Bruxelles til en artikel om social sammenhængskraft, fællesskab og ensomhed. Anledningen er den aktuelle historie om PostNords afvikling af brevomdelingen og fjernelsen af de røde postkasser. Også i resten af EU vinder digital post frem, og mange følger nøje med i, hvad der sker i Danmark – og hvilke konsekvenser det har for borgerne.

I interviewet forklarede Ældre Sagen, at digitaliseringen på mange måder har gjort livet lettere for de fleste. Nem adgang, hurtigt overblik og effektiv kommunikation er fordele, de fleste af os sætter pris på. Men digitalisering har også en bagside, og vi må som samfund tage ansvar for de omkring 5 pct. af befolkningen, som er fritaget for Digital Post. De har stadig ret til at modtage og sende fysisk post. Det handler ikke kun om alder – det kan være kognitive vanskeligheder, sygdom, stress eller handicap, der gør det digitale svært at håndtere, også for dem, der tidligere har klaret sig fint online. Rettigheder skal gælde hele livet – også når evnerne ændrer sig. Det må hverken være dyrere eller mere besværligt at være analog. Vi har høstet store gevinster ved digitalisering, men vi har glemt at afsætte penge og ressourcer til dem, der stadig har brug for papir og kuverter.

### **Flere ældre i de almene boliger drømmer om bofællesskaber**

Flere ældre i den almene boligsektor efterlyser i stigende grad seniorbofællesskaber, hvor nærvær og tryghed går hånd i hånd med både privatliv og fællesskab. I et interview med BoGodt har Ældre Sagen sat fokus på behovet og samtidig præsenteret vores nye folder “Ældre Sagens 13 gode råd til dig, der overvejer at flytte i bofællesskab”. Rådene bygger på erfaringer fra nuværende beboere og giver konkret inspiration til at finde det rigtige fællesskab. Det vigtigste råd er at tage ordet fællesskab alvorligt – man bor tættere og får mere samvær i hverdagen, men det kræver også vilje til at være fleksibel og trykke på pytknappen indimellem. Vi opfordrer kommuner og boligorganisationer til at lytte til ældres ønsker og tænke i langsigtede boligløsninger, der styrker fællesskab og livskvalitet i alderdommen.

### **Højere fortjeneste på ældre forsikringskunder**

Konkurrencerådet offentliggjorde den 1. april en analyse af konkurrencen på markedet for skadesforsikringer til private. Analysen viser, at de seks største forsikringsselskaber i Danmark samlet set tjener flere penge på 65+ årige end andre kunder med samme risikoprofil og anciennitet, når det gælder hus-, bil- og indboforsikringer.

*Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige*

I Ældre Sagen ser vi det som et udtryk for aldersdiskrimination. Skadesforsikrings-selskaberne bør sætte prisen ned, hvis de kan se, at de forventede skadesomkostninger er ude af takt med den pris, som kunden betaler.

Konkurrencerådet overvejer på baggrund af analysen at iværksætte en markeds-efterforskning af forsikringsbranchens adfærd ift. priser. Det bakker Ældre Sagen op om. Herudover vil Ældre Sagen i det kommende nyhedsbrev orientere medlemmerne om analysens konklusioner og gøre opmærksom på, at det er en god idé jævnligt at undersøge forsikringsmarkedet og indhente tilbud fra forskellige selskaber.

### **Private pensioner**

Ældre Sagen rettede i oktober 2024 henvendelse til Finanstilsynet om mulig aldersdiskrimination i prisen på formueadministration i pensionsselskaber. Finanstilsynet har på den baggrund iværksat en undersøgelse af prisstrukturen for formueforvaltning i markedsrenteprodukter i seks "kommercielle" selskaber. Undersøgelsen har givet anledning til flere invitationer fra livsforsikringsselskaber, der gerne vil forklare deres prissætning, ligesom der har været henvendelser fra journalister. Der er ikke enighed mellem selskaberne om, hvorvidt der er tale om "diskrimination", og om hvad løsningen i givet fald bør være.

Finanstilsynets konklusion kommer sandsynligvis først efter sommerferien. Vi har søgt om aktindsigt i selskabernes svar, men har endnu ikke modtaget svar fra Finans-tilsynet.

### **Årets senior kåret i Campus**

Ældre Sagen har lagt lokaler til et arrangement, hvor Djøf Senior (en delforening under fagforeningen Djøf) kårede årets senior. Valget faldt på Jørgen Grønnegård Christensen, som er professor emeritus i statskundskab ved Aarhus Universitet. Ældre Sagen var repræsenteret ved adm. direktør Bjarne Hastrup, der var inviteret til at give et oplæg. Oplægget bar titlen "Hvordan skaber vi et arbejdsmarked, hvor seniorer har tid og lyst til at blive?" og blev vel modtaget af de mange deltagere på dagen.